

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมอัตลักษณ์ของนักเรียนโรงเรียนราชประชานิยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3
ผู้วิจัย	นางกรชนก สุตะพาหะ
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานิยม
วิทยฐานะ	ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนราชประชานิยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 สพฐ.
ปีที่พิมพ์	พ.ศ. 2563

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมอัตลักษณ์ของนักเรียนโรงเรียนราชประชานิยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 2) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมอัตลักษณ์ของนักเรียนโรงเรียนราชประชานิยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อคุณธรรมอัตลักษณ์ของนักเรียนโรงเรียนราชประชานิยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ซึ่งมีขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้ **ขั้นตอนที่ 1** พัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมอัตลักษณ์ของนักเรียนโรงเรียนราชประชานิยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ซึ่งเป็นการพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบ (Develop and Verification) โดยศึกษาจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการร่างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมอัตลักษณ์นักเรียนโรงเรียนราชประชานิยม และสร้างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯ เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาตรวจสอบยืนยันความถูกต้อง ความเหมาะสม ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯ โดยการสนทนากลุ่มจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน **ขั้นตอนที่ 2** ทดลองใช้ (Try out) รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมอัตลักษณ์ของนักเรียนโรงเรียนราชประชานิยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 กับโรงเรียนที่มีสภาพบริบทใกล้เคียงกับโรงเรียนราชประชานิยม จำนวน 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนโพธิ์นิมิตวิทยาคม โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) นนทบุรี และโรงเรียนราชวินิต นนทบุรี เครื่องมือที่ใช้ คือ รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯ และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมอัตลักษณ์ของนักเรียนโรงเรียนราชประชานิยม **ขั้นตอนที่ 3** การนำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมอัตลักษณ์ของนักเรียนโรงเรียนราชประชานิยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการพัฒนา

คุณภาพนักเรียน โดยเก็บข้อมูลจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หัวหน้ากลุ่มการบริหารงานของโรงเรียน คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชภัฏรณินิยม เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯ แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯ คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมอัตลักษณ์ของนักเรียนโรงเรียนราชภัฏรณินิยม สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมอัตลักษณ์ของนักเรียนโรงเรียนราชภัฏรณินิยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม วัตถุประสงค์ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม และคุณธรรมอัตลักษณ์ของนักเรียนโรงเรียนราชภัฏรณินิยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

ส่วนที่ 2 แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมอัตลักษณ์ของนักเรียนโรงเรียนราชภัฏรณินิยม ซึ่งประกอบด้วย **1) ปัจจัยนำเข้า (Input)** ได้แก่ นโยบาย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง งบประมาณ สื่อเทคโนโลยี นวัตกรรม ทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ **2) กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมอัตลักษณ์ของนักเรียนโรงเรียนราชภัฏรณินิยม (Process)** มี 6 ขั้นตอน ดังนี้ 2.1) ร่วมสร้างความต้องการในการพัฒนา (**Needs**) 2.2) ร่วมสร้างทีมงาน (**Team working building**) 2.3) ร่วมตั้งเป้าหมายความสำเร็จ (**Goal setting**) 2.4) ร่วมนำแผนงานสู่การปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ (**Implementation**) 2.5) ร่วมประเมินและแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (**Evaluate and exchange opinions**) 2.6) ร่วมปรับปรุงมุ่งสู่ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ (**Action reflect work results**) **3) ผลผลิต (Output)** คือ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งได้ผลลัพธ์ (outcome) คือ นักเรียนมีคุณธรรมอัตลักษณ์ ทั้ง 3 คุณลักษณะ ได้แก่ รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ และอยู่อย่างพอเพียง **4) ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)** คือ การรายงานผลการปฏิบัติงาน และการปรับปรุงแก้ไข พัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมอัตลักษณ์ของนักเรียนโรงเรียนราชภัฏรณินิยม

ส่วนที่ 3 เจาะใจความสำเร็จของรูปแบบ ประกอบด้วย ความตระหนักและเห็นความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม การมีภาวะผู้นำ ความรักผูกพันต่อองค์กร วัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกัน

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมอัตลักษณ์ของนักเรียนโรงเรียนราชภัฏรณินิยม ตามความคิดเห็นของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 โรงเรียน ในภาพรวม

พบว่า มีรูปแบบมีความเหมาะสมในระดับคุณภาพ มากที่สุด สามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมอัตลักษณ์ของนักเรียนโรงเรียนราษฎร์นิยม ส่งผล คือ 3.1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หัวหน้ากลุ่มการบริหารงานของโรงเรียน และคณะครู พบว่ารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมอัตลักษณ์ของนักเรียนโรงเรียนราษฎร์นิยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.58, S.D. = 0.57) และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมอัตลักษณ์ของนักเรียนโรงเรียนราษฎร์นิยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.62, S.D. = 0.61) 3.2 นักเรียนมีคุณธรรมอัตลักษณ์ ในระดับการพัฒนาที่สูงขึ้น ดังนี้ ด้าน **รับผิดชอบ** ก่อนการใช้รูปแบบ ผลการประเมินนักเรียนอยู่ในระดับดี (\bar{X} = 2.32, S.D. = 0.24) หลังการใช้รูปแบบ มีผลการประเมินนักเรียนอยู่ในระดับดีเยี่ยม (\bar{X} = 2.70, S.D. = 0.20) ด้าน **ซื่อสัตย์สุจริต** ก่อนการใช้รูปแบบ มีผลการประเมินนักเรียนอยู่ในระดับดี (\bar{X} = 2.32, S.D. = 0.23) หลังการใช้รูปแบบ มีผลการประเมินนักเรียนอยู่ในระดับดีเยี่ยม (\bar{X} = 2.64, S.D. = 0.19) ด้าน **อยู่อย่างพอเพียง** ก่อนการใช้รูปแบบ มีผลการประเมินนักเรียนอยู่ในระดับดีเยี่ยม (\bar{X} = 2.72, S.D. = 0.21) หลังการใช้รูปแบบ มีผลการประเมินนักเรียนอยู่ในระดับดีเยี่ยม (\bar{X} = 2.81, S.D. = 0.21) และผลการประเมินในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน พบว่า ก่อนการใช้รูปแบบ มีผลการประเมินนักเรียนอยู่ในระดับดีเยี่ยม (\bar{X} = 2.47, S.D. = 0.21) หลังการใช้รูปแบบ มีผลการประเมินนักเรียนอยู่ในระดับดีเยี่ยม (\bar{X} = 2.71, S.D. = 0.20) และผลการประเมินใน แสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ

โดยสรุป การนำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมฯ ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำ และวิสัยทัศน์ในพัฒนาองค์กร เพื่อมุ่งไปสู่ผลผลิตที่ต้องการ คือ คุณภาพนักเรียนเป็นสำคัญ โดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนผู้เกี่ยวข้อง และ มีการปรับปรุงคุณภาพของรูปแบบการบริหารอย่างต่อเนื่อง และให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด